

No One is Watching - Meg Stuart / Damaged Goods / Patrick De Spiegelaere

we namen aan het internationale firmament, inderdaad veelbelovend is. En dat was het, want beide choreografes lieten een volstrekt authentiek bewegingsidoom zien. Maar het was ook niet meer dan veelbelovend omdat het geen van beide choreografes was gelukt er een evenwichtige voorstelling mee te maken. Meg Stuarts manier van werken is bijna psychopathologisch te noemen. Haar dansers bewegen zich schichtig en onhandig door de ruimte, hun lichaam en hun geest reageren als verminkt. Ze gedragen zich contactgestoord, mensenschuw. Zelfs naar het publiek toe reageren ze terughoudend. Dat werkt in het begin uiterst intrigerend. Op een wonderlijke manier zoomt de toeschouwer als vanzelf in op al die verschillende stuip trekkingen. Je zou die desbetreffende lichamen bijna willen aanraken, zo tastbaar zijn ze in hun gedragingen

geworden. Later verdwijnt die intimiteit en ga je je vooral afvragen wat de choreografe nu eigenlijk beoogt met al dit stuurloos etaleren van zoveel fysieke en psychische onmacht. Er komt dan een loodzware intentie boven de voorstelling hangen, die het op zich prachtige bewegingsmateriaal uiteindelijk volkomen ontkracht. Men heeft interessant onderzoek gedaan in de studio, maar is verstrikt geraakt in de ambitie om er een betekenisvolle voorstelling van te maken.

Hetzelfde gaat op voor *Two Pears* van Amanda Miller. Haar energieke bewegingsidoom komt voort uit de vele twists die zij de ruggegraat in het lichaam laat maken. Het resultaat is een kabbelende stroom van bewegingen die, als het goed gaat, als een lichte tranche op de toeschouwer inwerkt. Het werkt echter tegen als Amanda Miller van deze stroom

ook nog eens een ruimtelijke choreografie wil maken met avondvullende pretenties. Net als bij Meg Stuart, die waarschijnlijk ook veel vanuit improvisatie werkt, vond ik het jammer dat zo wanhopig geprobeerd was om met uit improvisatie ontstaan materiaal een voorstelling te maken die meer moet suggereren dan die momenten op zichzelf al doen. Dat zoeken naar een groter geheel maakt beide voorstellingen uiteindelijk dodelijk keurig.

Prachtige improvisatie

Hoe blij was ik dus met die twee improvisatievoorstellingen waarbij de dans gewoonweg mocht bestaan op het moment dat hij ontstond, zonder enige bijbedoeling. Aan de improvisatieavond van Katie Duck deden o.a. Steve Paxton, Alexander Baervoets en Meg Stuart met twee van haar dansers mee. Ik had het geluk dat ik alle vier de sessies kon bijwonen. Zo kon ik zien hoe de dansers hun aanvankelijke nervositeit om te veel te willen doen van zich afschudden en zich steeds meer openstelden voor wat er op het moment plaats zou kunnen vinden tussen hen. Improvisatie laat dans zien als een spel van mogelijkheden, die niet van te voren te bedenken zijn. De jongere generatie speelde vaker met een bepaalde mate van psychologie in de dans. Zij spelen op het publiek, kijken het aan en kijken dan weer plotseling weg, terwijl mensen als Steve Paxton en Katie Duck zich meer op de pure dans richten. Zij zijn zich meer bewust van tijd en ruimte en richten de aandacht van het publiek minder op hun gedrag, of op wat daaronder schuilt. Die abstracte benadering van de dans vereist wel dat je als danser een technisch perfecte beheersing van je lichaam hebt. Wil je bewegingen kunnen maken die ruimtelijk werken, dan moet je in ieder geval goed gecenterd zijn in je lichaam. Dat bleek bij *Nievelt*, de eigen voorstelling van Alexander Baervoets, waarbij hij weinig ervaren danseressen zelf liet kiezen wanneer en welke bewegingsreeks ze inzetten. Omdat deze danseressen op geen enkele manier hun bewegingen ruimtelijk wisten te maken, leverde dat enkel tweedimensionale plaatjes op. In *Nievelt* is het grote misverstand dat men niet begrijpt dat het zelf maken van keuzes pas betekenis krijgt als de dansers in staat zijn om met hun bewegingen ook daadwerkelijk tijd en ruimte te manipuleren.

Hoe prachtig is dat het geval bij Steve Paxton. Niet voor niets is hij de grand old man van de improvisatie. Hij liet twee solo's zien, waarvan *Some English Suites* een vervolg is op wat hij eerder ontwikkelde met de *Goldberg Variations*. Hoe hij spelenderwijs de structuur van Bachs muziek transparant maakt, is